

ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [VERICA TRSTENJAK]
 SECINĀJUMI,
 sniegti 2010. gada 24. jūnijā¹

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmu-
 mu, kas iesniegts saskaņā ar EKL 234. pantu²,
Finanzgericht Hamburg [Hamburgas Finanšu
 tiesa] (turpmāk tekstā — “iesniedzējtiesa”)
 vēlas noskaidrot, vai ar samērīguma principu
 ir saderīga situācija, kad *Agaricus* ģints sēņu,
 tātad šampinjonu, konserviem (turpmāk tek-
 stā — “šampinjonu konservi”), ko ārpus pare-
 dzētās kvotas Kopienā importē no Ķīnas Tau-
 tas Republikas, tiek piemērots īpašs nodoklis
 EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā
 tīrsvara.

principu³. Tomēr šie papildu maksājumi
 bija Kopienas autonomie izlīdzinošie lauk-
 saimniecības maksājumi. Šis lūgums sniegt
 prejudiciālu nolēmumu izvirza jautājumu
 par to, vai kritērijus, ko Tiesa ir piemērojusi,
 vērtējot autonomos izlīdzinošos lauksaimnie-
 cības maksājumus, var piemērot arī īpašajam
 nodoklim, kas ir aizstājis attiecīgos papildu
 maksājumus, kura apmērs atbilst maksimāla-
 jai nodokļa likmei, par ko ir risinātas sarunas
 un panākta vienošanās Pasaules Tirdzniecī-
 bas organizācijas (turpmāk tekstā — “PTO”)
 ietvaros.

2. Iepriekš Tiesai jau ir bijusi iespēja izteikt
 savu viedokli par papildu maksājumu, kas tiek
 piemēroti šampinjonu konservu importam
 no trešām valstīm, saderību ar samērīguma

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

2 — Saskaņā ar 2007. gada 13. decembra Lisabonas līgumu, ar ko
 groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas
 dibināšanas līgumu (OV C 306, 1. lpp.), prejudiciālā nolē-
 muma tiesvedība tagad ir reglamentēta Līguma par Eiropas
 Savienības darbību 267. pantā.

3 — Skat. 1982. gada 15. jūlija spriedumu lietā 245/81 *Edeka*
(Recueil, 2745. lpp.), 1984. gada 12. aprīļa spriedumu
 lietā 345/82 *Wünsche (Recueil, 1995. lpp.)*, 1991. gada
 16. oktobra spriedumu lietā C-24/90 *Werner Faust (Recueil,*
I-4905. lpp.), 1991. gada 16. oktobra spriedumu lietā C-25/90
Wünsche (Recueil, I-4939. lpp.), 1991. gada 16. oktobra
 spriedumu lietā C-26/90 *Wünsche (Recueil, I-4961. lpp.)*,
 1996. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-295/94 *Hüpeden*
(Recueil, I-3375. lpp.) un 1996. gada 4. jūlija spriedumu lietā
 C-296/94 *Pietsch (Recueil, I-3409. lpp.)*.

I — Atbilstošās tiesību normas

pakalpojumi, privilēģijas vai neaizskaramība, ko līgumslēdzēja puse piešķir precei, kas tiek ražota vai tiek nogādāta uz jebkuru citu valsti, nekavējoties un bez nosacījumiem attiecas uz visām līdzīgām precēm, kas tiek ražotas vai nogādātas uz jebkuras citas līgumslēdzējas puses teritoriju.

A — Starptautiskās komerciesības

3. Ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajai kārtā (no 1986. līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē⁴, Kopiena pievienojās PTO līgumam un vairākiem daudzpusējiem un plurilaterāliem līgumiem. Daudzpusējie līgumi cita starpā ir 1994. gada Vispārējā vienošanās par tarifiem un tirdzniecību⁵ (turpmāk tekstā — “VVTT 1994”) un Līgums par lauksaimniecību⁶ (turpmāk tekstā — “Lauksaimniecības nolīgums”).

4. VVTT 1994 ietver arī 1947. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (turpmāk tekstā — “VVTT 1947”) noteikumus, tostarp it īpaši VVTT 1947 I panta 1. punktā paredzēto vislielākā labvēlības režīma atrunu. Atbilstoši tai visas priekšrocības,

5. VVTT 1947 II pantā ir reglamentēti PTO dalībvalstu atvieglojumu grafiki. Tā 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Tirdzniecības jomā līgumslēdzējas puses īsteno savstarpēju pieeju, kas nav mazāk labvēlīga par to, kas ir paredzēta šim Līgumam pievienotā atbilstošā grafika attiecīgajā daļā.”

6. Lauksaimniecības nolīguma 4. pantā ir reglamentēta tirgus pieejamība un tajā ir noteikts:

“1. Tirgus pieejas atvieglojumi, kas minēti Dalībvalstu grafikos, attiecas uz saistībām un tarifu samazināšanu, kā arī uz citām

4 — OV L 336, 1. lpp.

5 — Turpat, 20. lpp.

6 — Turpat, 22. lpp.

tirgus pieejas saistībām atbilstoši Grafiku nosacījumiem.

2. Dalībvalstis neveic un neuztur spēkā pasākumus, attiecībā uz kuriem ir prasība pārvērst tos par parastiem muitas nodokļiem ⁽¹⁾, ja vien šī Līguma 5. pielikuma 5. pantā nav minēti citādi nosacījumi.”

7. 1. zemsvītras piezīmē attiecībā uz jēdzienu “pasākumi” Lauksaimniecības nolīguma 4. pantā ir noteikts:

“Šie pasākumi ietver importa kvantitatīvos ierobežojumus, mainīgos nodokļus, minimālās importa cenas, neautomatizēto importa licencēšanu, valstij piederošu komercuzņēmumu ārpustarifa pasākumus, patvarīgus eksporta ierobežojumus un līdzīgus pasākumus uz robežas, kas nav muitas nodokļi šī vārda tiešajā nozīmē [..].”

8. Lauksaimniecības nolīguma 5. pantā saistībā ar lauksaimniecības produktu importu ir paredzēti īpašie aizsardzības nosacījumi. Lai varētu atsaukties uz šiem īpašajiem aizsardzības nosacījumiem, attiecīgajām precēm saistību grafikā jābūt apzīmētām ar simbolu “SSG”. Kopienas saistību grafikos preces, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, nav apzīmētas ar šo simbolu.

9. Urugvajai kārtas kontekstā Kopiena apņēmas 62 660 tonnu kvotas ietvaros precēm, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, piemērot procentu nodokļa likmi maksimāli 23% apmērā. Kopiena arī apņēmas ārpus šīs kvotas piemērot procentu nodokļa likmi maksimāli 18,4% apmērā un īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara. Šīs saistības ir noteiktas Kopienas saistību grafikos PTO. Kopš 2001. gada

1. decembra Ķīnas Tautas Republika ir PTO dalībvalsts. No 2007. gada 1. janvāra Kopiena Ķīnas Tautas Republikā ražotām precēm, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, palielināja kvotu, nosakot to 23750 tonnu apmērā⁷.

ražošanas faktoru, jo īpaši darbaspēka, optimālu izmantojumu;

b) šādi panākt pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem, jo īpaši palielinot lauksaimniecībā nodarbināto personu individuālos ienākumus;

B — *Kopienas tiesības*⁸

c) stabilizēt tirgus;

10. Saskaņā ar EKL 33. panta 1. punktu kopējās lauksaimniecības politikas mērķi ir:

d) nodrošināt piedāvāto produktu pieejamību tirgū;

a) celt lauksaimniecības ražīgumu, veicinot tehnikas attīstību un panākot lauksaimniecības ražošanas racionālu attīstību un

e) panākt, ka patērētāji piedāvātos produktus saņem par samērīgām cenām.

7 — Skat. Padomes 2006. gada 20. marta Lēmumu 2006/398/EK, lai noslēgtu Nolīgumu vēstulju apmaiņas veidā starp Eiropas Kopienas un Ķīnas Tautas Republiku atbilstīgi 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (VVTT) XXIV panta 6. punktam un XXVIII pantam par koncepciju izmaiņām grafikos, kas attiecas uz Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku un Slovākijas Republiku saistībā ar šo valstu pievienošanos Eiropas Savienībai, OV L 154, 22. lpp.

8 — Šajos secinājumos jēdziens Kopienas tiesības tiek lietots, ja *ratione temporis* vēl ir piemērojamas Kopienas tiesības, nevis Savienības tiesības.

11. Saskaņā ar 1. panta 1. punktu Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu⁹, ko groza Padomes 2000. gada 31. janvāra Regula (EK) Nr. 254/2000, ar ko groza Regulu

9 — OV L 130, 42. lpp.

Nr. 2658/87¹⁰ (turpmāk tekstā — “grozītā Regula Nr. 2658/87”), Komisija izveido Kombinēto nomenklatūru (turpmāk tekstā — “KN”). Saskaņā ar grozītās Regulas Nr. 2658/87 1. panta 3. punkta pirmo teikumu KN ir ietverta tās I pielikumā. Atbilstoši 3. punkta otrajam teikumam šajā pielikumā it īpaši ir noteiktas Kopējā muitas tarifa nodokļu likmes (turpmāk tekstā — “KMT”).

12. Grozītās Regulas Nr. 2658/87 12. panta 1. punktā ir noteikts:

“Komisija katru gadu pieņem regulu, kas atveido Kombinētās nomenklatūras pilnu versiju kopā ar nodokļu likmēm saskaņā ar 1. pantu, ievērojot Padomes vai Komisijas pieņemtos pasākumus. Minēto regulu publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* vēlākais līdz 31. oktobrim, un to piemēro no nākamā gada 1. janvāra.”

13. Saskaņā ar grozītās Regulas Nr. 2658/87 9. panta 2. punkta pirmo ievilkumu [pieņemtie noteikumi] negroza muitas nodokļu likmes.

14. Grozītās Regulas Nr. 2658/87 I pielikums no 2006. gada 1. janvāra tika aizstāts ar Komisijas 2005. gada 27. oktobra Regulu (EK) Nr. 1719/2005, ar ko groza I pielikumu Regulā Nr. 2658/87¹¹.

15. Regulas Nr. 1719/2005 I pielikuma Pirmo daļu veido ievada noteikumi, tostarp izmantotās norādes, saīsinājumi un apzīmējumi. Atbilstoši tām saīsinājums “kg/net eda” nozīmē “kilograms sausā tīrsvara”.

16. Šī pielikuma Otrajā daļā ir ietverts KMT, kas hronoloģiski ir piemērojams šajā lietā. KMT 20. nodaļa attiecas uz dārzeni, augļu, riekstu vai citu augu daļu izstrādājumiem. Šajā nodaļā ir iekļautas šādas pozīcijas:

10 — OVL 28, 16. lpp.

11 — OVL 286, 1. lpp.

KN kods	Apraksts	Ligtā likme (%)	Papildu mērvienības
1	2	3	4
2003	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavotas vai konservētas sēnes un trifeles:		
2003 10	— atmatenes [<i>Agaricus</i> ģints sēnes]		
2003 10 20	— — konservētas īslaicīgai uzglabāšanai, pilnīgi termiski apstrādātas	18,4 + 191 €/100 kg/net eda ⁽¹⁾	kg/net eda
2003 10 30	— — citādi	18,4 + 222 €/100 kg/net eda ⁽¹⁾	kg/net eda

17. 1. zemsvītras piezīmē ir noteikts:

“Konkrēto summu kā autonomu pasākumu piemēro sausajam tīrsvaram.”

līgāka pieeja tirgum. Šīs regulas preambulas pirmajā, septītajā un desmitajā apsvērumā, ko groza Komisijas 2005. gada 7. decembra Regula (EK) Nr. 1995/2005, ar ko groza Regulu Nr. 1864/2004¹³ (turpmāk tekstā — “grozītā Regula Nr. 1864/2004”), ir noteikts:

18. Komisijas 2004. gada 26. oktobra Regula (EK) Nr. 1864/2004, ar ko atklāj un nosaka tarifa kvotu pārvaldīšanu konservētu sēņu importam no trešām valstīm¹², reglamentē kvotas, kuru ietvaros tiek nodrošināta labvē-

“1) Atbilstoši Lauksaimniecības nolīgumam [..], kas noslēgts Urugvajās raunda daudzpusīgo tirdzniecības sarunu laikā, Kopenāgenā no 1995. gada 1. jūlija ar

12 — OV L 325, 30. lpp.

13 — OV L 320, 34. lpp.

zināmiem nosacījumiem atvērt Kopienas tarifu kvotas konservētām *Agaricus spp.* ģints sēnēm, uz kurām attiecas KN kodi 0711 90 40, 2003 10 20 un 2003 10 30.

tirgus sagraušanas, ko var izraisīt spēcīgas cenu svārstības, kā arī no negatīvas ietekmes uz Kopienas ražotājiem.”

[..]

- 7) Neierobežojot sarunu iznākumu, ievērojot *GATT* (1994) [VVTT 1994] XXIV panta 6. punktu un, lai saglabātu tradicionālās tirdzniecības plūsmas, tai pat laikā nodrošinot, ka Kopienas tirgus paliek atvērts jaunām trešo valstu piegādātājvalstīm, nosakot konservētu *Agaricus* ģints sēņu daudzumu, ko paredzēts importēt Kopienā saskaņā ar tarifu kvotu sistēmu, jāņem vērā atvieglojumi, kas paredzēti Eiropas nolīgumā ar Bulgāriju un Rumāniju.

19. Šīs regulas 1. panta 1. punktā cita starpā ir paredzētas tarifa kvotas šampinjonu konservu importam, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30. Saskaņā ar šīs regulas 1. panta 2. punkta pirmo daļu produktiem, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, piemērojamā procentu nodokļa likme ir 23 %.

[..]

- 10) Kopienas tirgū jāturpina adekvāta attiecīgo produktu piegāde par stabilām cenām, tai pat laikā izvairoties no nevajadzīgas

20. Padomes 2005. gada 27. jūnija Regulā (EK) Nr. 980/2005 par vispārējo tarifa preferenču sistēmas piemērošanu¹⁴ atbilstoši tās 1. panta 1. punktam ir paredzēta vispārējo tarifa preferenču sistēma. Saskaņā ar šī noteikuma 2. punktu attiecīgā sistēma nosaka vispārējo režīmu, kā arī īpašus režīmus. Atbilstoši šīs regulas 2. pantam valstis, kurām piemēro minētos režīmus, ir uzskaitītas I pielikumā.

Ķīna I pielikumā ir minēta kā valsts, kurai piemēro vispārējo režīmu. Šīs regulas 4. pantā ir paredzēts, ka ražojumi, kas iekļauti vispārējā režīmā, ir uzskaitīti II pielikumā. II pielikumā ir ietverta KMT 20. nodaļa, kurā ir arī KN kods 2003 10 30.

22. Atbilstoši II pielikumam KMT 20. nodaļā iekļautās preces ir paaugstināta riska ražojumi.

21. Šīs regulas 7. panta 2. punkta pirmajā teikumā un 5. punktā ir noteikts:

II — Fakti

“2) Par 3,5 procentu punktiem samazina kopējā muitas tarifa *ad valorem* nodokļus [procentu nodokļa likmi] ražojumiem, kas kā paaugstināta riska ražojumi uzskaitīti II pielikumā.

[..]

5) Ja kopējā muitas tarifa nodokļos ražojumiem, kas kā paaugstināta riska ražojumi uzskaitīti II pielikumā, ietver *ad valorem* nodokļus [procentu nodokļa likmi] un īpašos nodokļus, īpašo nodokļu likmes netiek samazinātas.”

23. 2006. gada 6. martā firma, kuras īpašnieks bija Barsums Čabo [*Barsoum Chabo*] (turpmāk tekstā — “prasītājs pamata prāvā”), pieteica muitas formalitāšu kārtošanu attiecībā uz 1000 sēņu konservu kastēm no Ķīnas Tautas Republikas, lai tos laistu brīvā apgrozībā. Prece kā “sēnes, konservētas sālījumā vai izmantojot etiķi”, bija pieteikta ar KN kodu 2003 90 00 (citas, nevis *Agaricus* ģints sēnes). Atmuitošana tika veikta atbilstoši pieteikumam, piemērojot procentu nodokļa likmi 14,9% apmērā.

24. Prasītāja pamata prāvā firma pirms 2006. gada 6. marta, iesniedzot attiecīgu

pieteikumu, jau bija importējusi pēc savām īpašībām identiskas preces. Saistībā ar iepriekšējo importu tika veikta muitas apskate. No klasificēšanas atzinuma, kas tika sagatavots saistībā ar šo muitas apskati, izrietēja, ka iepriekšējā importa gadījumā preces nebija ražojumi, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 90 00. Gluži pretēji, atbilstoši klasificēšanas atzinumam šīs preces bija šampinjonu konservi, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30.

III — Tiesvedība iesniedzējtiesā

25. Ar 2007. gada 27. februāra lēmumu *Hauptzollamt Hamburg-Hafen* [Hamburgas ostas Galvenā muitas pārvalde] (turpmāk tekstā — “atbildētāja pamata prāvā”) prasītajam pamata prāvā papildus aprēķināja ievadmuitas nodokli EUR 27 507,13 apmērā par 2006. gada 6. martā importētajām precēm. Šajā sakarā, pamatojoties uz klasificēšanas atzinumu, atbildētāja pamata prāvā sēņu konservus klasificēja, attiecinot uz tiem tarifa pozīciju KN 2003 10 30, un piemēroja tiem procentu nodokļa likmi 14,9% apmērā, pieskaitot īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara. 2007. gada 5. martā prasītājs pamata prāvā iesniedza sūdzību par šo lēmumu, kas tika noraidīta 2007. gada 7. decembrī.

26. 2008. gada 9. janvārī prasītājs pamata prāvā ir cēlis prasību iesniedzējtiesā. Viņš lūdz atcelt 2007. gada 21. februāra lēmumu atbilstoši tā lēmuma redakcijai, kas par sūdzību pieņemts 2007. gada 7. decembrī. Šajā sakarā viņš cita starpā norāda, ka īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara ir nesamērīgs jau tādēļ vien, ka tas līdzinās importa aizliegumam. Atbildētāja pamata prāvā lūdz prasību noraidīt. Īpašais nodoklis nav aizsardzības pasākums, bet gan parasts muitas nodoklis. Tas arī nav pielīdzināms importa aizliegumam.

27. Atbilstoši iesniedzējtiesas secinājumam importētie sēņu konservi ir klasificējami tarifa pozīcijā KN 2003 10 30. Tādēļ ir piemērojama šim KN kodam atbilstošā nodokļa likme. Tomēr iesniedzējtiesa šaubās, vai ir derīga no šīs [tarifa] pozīcijas izrietošā nodokļa likme. Tā sev jautā, vai īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara var uzskatīt par samērīgu. Šajā sakarā iesniedzējtiesa norāda uz Tiesas spriedumiem lietā

C-26/90 *Wünsche*¹⁵ un lietā C-296/94 *Pietsch*¹⁶. Tiesa šajos spriedumos ir atzinusi, ka papildu maksājumi, kas šampinjonu konserviem no trešām valstīm ir tikuši aprēķināti, lai novērstu traucējumus Kopienas tirgū, to pārāk lielā apmēra dēļ ir bijuši nesamērīgi.

sasniedz apmēru, kas būtiski pārsniedz to, kas nepieciešams, lai aizsardzības pasākums būtu efektīvs. Tādēļ īpašā nodokļa likme ir pielīdzināma faktiskam importa aizliegumam un importētāju ekonomiskai sodīšanai. Tā tas ir arī gadījumā, ja ir ņemtas vērā cenu svārstības atšķirīgās kvalitātes dēļ.

28. Rodas jautājums, vai šī judikatūra ir attiecināma uz īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara. Par to, ka šī judikatūra ir attiecināma uz īpašo nodokli, liecina apstākļi, ka īpašais nodoklis, līdzīgi kā papildu maksājumi, ir pasākums, lai aizsargātu Kopienas ražotājus. Īpašā nodokļa, ko aprēķina šampinjonu konservu importam, kas pārsniedz Regulā Nr. 1864/2004 atvērtās kvotas, mērķis ir izlīdzināt no Ķīnas Tautas Republikas ievesto šampinjonu konservu izmaksu priekšrocības. Īpašā nodokļa likme

29. Šajā sakarā iesniedzējtiesa norāda, ka iepirkuma cena, kas tirgotājiem bija jāmaksā par šampinjonu konserviem no Ķīnas Tautas Republikas, attiecīgajā laikposmā ir bijusi EUR 0,93 par kilogramu. Pirmās šķiras šampinjonu konservi no Francijas 2007. gada jūnijā ir maksājuši EUR 2,70 par kilogramu. Otrās šķiras sagrieztu šampinjonu konservi no Kopienas 2006. gada jūnijā ir maksājuši EUR 2,70 par kilogramu. Tātad pārrēķinot īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara ir EUR 2,22 par kilogramu.

30. Iesniedzējtiesa norāda, ka īpašais nodoklis ir vairāk nekā 200% no Ķīnas Tautas Republikā ražoto šampinjonu konservu importa cenas. Tas arī sistemātiski pārsniedz cenas

15 — Minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē.

16 — Minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē.

atšķirību starp ražošanas izmaksām Kopienā un importa no Ķīnas Tautas Republikas cenu. Visbeidzot, īpašais nodoklis neparedz arī diferencēšanu atkarībā no dažādām kvalitātes klasēm (šķirām).

33. 2010. gada 29. aprīlī notika tiesas sēde, kurā piedalījās prasītāja pamata prāvā, Itālijas valdības, Padomes un Komisijas pārstāvji.

IV — Prejudiciālais jautājums un tiesvedība Tiesā

31. Saistībā ar šaubām par īpašā nodokļa saderību ar samērīguma principu iesniedzējtiesa ar 2009. gada 13. maija lēmumu par prejudiciāla jautājuma uzdošanu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2009. gada 15. jūnijā, ir uzdevusi šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai no trešām valstīm piemērojamās un preferenciālās ievadmitas nodokļa likmes izrietošais papildu maksājums EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem preču neto svara, kas tiek piemērots *Agaricus* ģints konservēto sēņu (KN pozīcija 2003 10 30) importam, ir spēkā neesošs samērīguma principa neievērošanas dēļ?”

32. Tiesas Statūtu 23. pantā minētajā termiņā rakstveida apsvērumus ir iesniedzis prasītājs pamata prāvā, Padome un Komisija.

V — Galvenie lietas dalībnieku argumenti

34. *Prasītājs pamata prāvā* uzskata, ka īpašais nodoklis ražojumiem, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, kas ir EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, ir nesamērīgs.

35. Katrā ziņā nodoklis šādā apmērā kavē Ķīnas Tautas Republikā ražoto šampinjonu noietu Kopienā. No patērētāju viedokļa — Ķīnas izcelsmes šampinjoniem ir ievērojami zemāka kvalitāte nekā Kopienas izcelsmes šampinjoniem. Ķīnas izcelsmes šampinjonus Kopienā var pārdot tikai tādā gadījumā, ja to cena ir būtiski zemāka nekā Kopienas izcelsmes šampinjoniem. Uzliekot īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā

tīrsvara, tas nav iespējams. Vēl bez īpašām pūlēm iespējams diferencēt preces pēc kvalitātes klasēm (šķirām). Kā mazāk ierobežojošs pasākums būtu arī jāņem vērā iespēja Kopienu ražotājiem piešķirt subsidijas, lai samazinātu Kopienā ražoto sēņu cenu. Zemāka nodokļa uzlikšana atbilstu arī kopējās lauksaimniecības politikas mērķim panākt, ka patērētāji piedāvātos produktus saņem par samērīgām cenām.

37. *Itālijas valdība* uzskata, ka īpašais nodoklis ražojumiem, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, kas ir EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, ir saderīgs ar samērīguma principu.

36. No Komisijas iesniegtajiem datiem izriet, ka īpašais nodoklis kopā ar procentu nodokli un kvotu likmi jau ir izpildījuši savu uzdevumu. Vairs nav jāuztraucas, ka šampinjonu tirgus Kopienā var tikt nopietni traucēts. Turklāt nodokļa uzlikšana ir pretrunā kopējās lauksaimniecības politikas mērķim celt ražīgumu un panākt ražošanas faktoru optimālu izmantojumu.

38. Īpašā nodokļa mērķis ir aizsargāt Kopenas šampinjonu ražotājus. Nodokļa uzlikšana neļauj šampinjonu cenām Kopienā pārāk samazināties importa no Ķīnas Tautas Republikas dēļ. Tādējādi tas atbilst izvirzītajam mērķim. Pastāv arī nepieciešamība uzlikt īpašo nodokli. Šampinjonus nevar diferencēt pēc kvalitātes klasēm. Tā kā no pircēju viedokļa attiecīgā prece ir šampinjonu konservi, vērā ir jāņem augstākās kvalitātes klases cena. Proti, zemākas kvalitātes klases pazemināto cenu dēļ patērētāji pievērstos šiem produktiem. Īpašais nodoklis arī nav faktiskais importa aizliegums. Pirmkārt, īpašā nodokļa mērķis tieši ir nepieļaut pārāk daudz importa no trešām valstīm. Otrkārt, tik un tā jāsecina, ka

Kopienā šampinjoni no Ķīnas Tautas Republikas ir tikuši importēti, pārsniedzot paredzētās kvotas. Tātad īpašais nodoklis faktiski nav darbojies kā importa aizliegums.

39. *Padome* uzskata, ka īpašais nodoklis ražojumiem, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, kas ir EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, ir saderīgs ar samērīguma principu.

40. Spriedumos, uz kuriem atsaucas prasītājs pamata prāvā, runa bija par izlīdzinošiem lauksaimniecības maksājumiem. Tie bija vienpusēji Kopienas aizsardzības pasākumi, lai stabilizētu Kopienas izstrādājumu cenas. Šī mērķa dēļ autonomo izlīdzinošo lauksaimniecības maksājumu gadījumā bija iespējams un arī nepieciešams mērķtiecīgi noteikt papildu maksājumu apmēru, ņemot vērā cenas, kādas bija spēkā trešās valstīs un kādas tās bija dažādām kvalitātes klasēm (šķirām).

41. Īpašajam nodoklim ir citāds raksturs, uz to attiecas citi pamatnosacījumi un tam ir citi mērķi. Tādēļ judikatūru, kas attiecas uz

autonomiem aizsardzības pasākumiem, nevar attiecināt uz īpašo nodokli. Īpašajam nodoklim ir ne vien lauksaimniecības politikas, bet arī tirdzniecības politikas mērķi. No lauksaimniecības politikas viedokļa tam jānodrošina, lai Kapienu ražotāji savus ražojumus varētu pārdot par cenām, kas viņiem garantē atbilstīgu dzīves līmeni. Vienlaikus jānodrošina piedāvāto produktu pieejamība tirgū, izstrādājumiem no trešām valstīm piešķirot kontrolētu, atbilstīgu pieeju tirgum. Ja mērķis būtu tikai Kopienas ražotāju aizsardzība, varētu tikt veikti vēl tālejošāki pasākumi. Tomēr Kopiena ar īpašo nodokli paredz īstenot arī tirdzniecības politikas mērķus. Ņemot vērā šos tirdzniecības politikas mērķus, tā ir būtiski ierobežojusi savu rīcības brīvību. Mainīgie izlīdzinošie lauksaimniecības maksājumi ir apzināti atcelti to nepārskatāmā rakstura dēļ. Turklāt arī nedrīkst uzlikt muitas nodokļus, kas pārsniedz Kopienas saistību grafikos paredzētās maksimālās nodokļa likmes.

42. Īpašais nodoklis šampinjonu konserviem ir nolīgts līmenī, kas *de facto* ir līdzvērtīgs līdz tam piemērotajam *status quo*, ko *Padome* noteica 80. gadu sākumā. Lai gan līmenis ir diezgan augsts, īpašais nodoklis nav nesamērīgs.

Vispirms jāņem vērā, ka Padomei nav pienākuma ne īstenot vienlīdzīgu attieksmi pret ražotājiem no Kopienas un trešām valstīm, ne piešķirt trešo valstu ražotājiem pieeju Kopienas tirgum ar nosacijumiem, kādos tie varētu konkurēt ar Kopienas ražotājiem. Turklāt mazāk labvēlīga attieksme pret trešo valstu ražotājiem nepārsniedz apmēru, kas nepieciešams, lai sasniegtu Kopienas lauksaimniecības un tirdzniecības politikas mērķus. Īpašā nodokļa apmēram jābūt preventīvam raksturam. Turklāt jāņem vērā loģika, kas slēpjas aizsardzības sistēmas PTO ietvaros un ko raksturo *do ut des* ideja par savstarpēji garantēto pieeju tirgum. Nedrīkst pārsniegt noligtās maksimālās nodokļa likmes, kas piemērojamas importam no visām PTO dalībvalstīm un ir spēkā nenoteiktu laiku. Panākt jaunu vienošanos par noligtām nodokļa likmēm ir darbietilpīgs un dārgs process. Katrā ziņā cenu svārstības bija ievērojamas un līdz ar to ievērojamas bija arī atšķirības starp Kopienas ražojumu un Ķīnas Tautas Republikas ražojumu cenām. Tādēļ tika panākta vienošanās par īpašo nodokli tādā apmērā, kam jānodrošina, ka cenu svārstību dēļ jau pēc neilga laika netiek neitralizēta tā iedarbība.

sasniegusi savu mērķi. Šajā ziņā nedrīkst ņemt vērā tarifa kvotu esamību, kuru ietvaros ir iespējama atvieglota pieeja tirgum. Saistībā ar (kaut arī nobremzēto) Kopienas ražošanas lejuplīdi pat varētu tikt izvirzīts jautājums par to, vai, ņemot vērā lauksaimniecības politikas mērķus, noligtā maksimālā likme īpašajam nodoklim nav par zemu.

43. Kopumā jāsecina, ka kopējā sistēma attiecībā uz šampinjonu konservu importu ir

44. Īpašais nodoklis nav nesamērīgs tādēļ, ka tas nediferencē pēc dažādām kvalitātes klasēm (šķirām). Proti, starp atsevišķām kvalitātes klasēm (šķirām) pastāv aizstāšanas efekts. Turklāt diferencējot pēc kvalitātes klasēm (šķirām), pastāv risks pārkāpt tiesiskās drošības un Kopienu tiesību vienveidīgas piemērošanas principus. Šāda diferenciacija, lai mērķtiecīgi izlidzinātu cenu atšķirības, nav saderīga arī ar Kopienas saistībām, kas izriet no starptautiskajiem komerciesību aktiem. Turklāt diferenciacija pēc kvalitātes klasēm (šķirām) pārmērīgi noslogotu muitas dienestus un muitas procesā iesaistītās personas.

45. Visbeidzot Padome norāda, ka Tiesas secinājums par īpašā nodokļa neatbilstību samērīguma principam vājinātu Kopienas lomu PTO. Kopienas saistību grafikos PTO noteiktās nodokļa likmes ir panāktas sarunu rezultātā un tādējādi pamatojas uz PTO dalībvalstu savstarpējiem, daudzpusējiem atvieglojumiem. Ja no Kopienas tiktu pieprasīts vienpusēji paredzēt labvēlīgākus nosacījumus trešo valstu šampinjonu konservu pieejai Kopienas tirgum, nekā sarunu rezultātā to paredz daudzpusēja vienošanās, Kopienai diez vai izdotos sarunu rezultātā panākt atbilstošu kompensāciju Kopienas ražojumu pieejai attiecīgo trešo valstu tirgum.

46. Arī *Komisija* uzskata, ka īpašais nodoklis ražojumiem, kuri ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, kas ir EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, ir saderīgs ar samērīguma principu.

47. Komisija vispirms norāda, ka judikatūra, uz ko atsaucas iesniedzējtiesa, attiecas uz autonomiem Kopienas aizsardzības pasākumiem pirms PTO izveides un pirms

Lauksaimniecības nolīguma piemērošanas. Pirms Lauksaimniecības nolīguma piemērošanas Kopienā bija tiesīga Kopienas ražošanas aizsardzības dēļ pielāgot muitas nodokļus un pieņemt ārpustarifa pasākumus. Tomēr šo judikatūru nevar attiecināt uz īpašo nodokli.

48. Īpašais nodoklis ir tikai viens no kopējās sistēmas elementiem, lai reglamentētu trešo valstu šampinjonu konservu importu. No vienas puses, šai kopējai sistēmai ir lauksaimniecības politikas mērķi, kas saistīti ar atbilstošo tirgu kopējo organizāciju. Viens no lauksaimniecības politikas mērķiem ir — ar kvotu atvēršanu nodrošināt atbilstīgu šampinjonu konservu piedāvājumu Kopienas tirgū. Vēl viens lauksaimniecības politikas mērķis ir veidot šo atbilstīgo piedāvājumu atbilstoši tirgus prasībām, ņemot vērā piedāvājumu un pieprasījumu. Visbeidzot, lauksaimniecības politikas mērķis ir neļaut nelabvēlīgi ietekmēt Kopienas ražošanu, ko var radīt situācija, kad trešo valstu šampinjonu konservus Kopienā importē, pārsniedzot paredzētās kvotas.

49. No otras puses, ir izvirzīti arī tirdzniecības politikas mērķi. Urugvajas kārtas ietvaros izlīdzinošie lauksaimniecības maksājumi ir atcelti un lauksaimniecības produktiem ir noligti saistoši muitas nodokļi. Vēl ir izvirzīts mērķis lauksaimniecības produktiem samazināt nodokļus. Izveidojot kopējo sistēmu, Kopena ir izpildījusi arī šīs saistības.

50. Vēl Komisija norāda, ka Kopenas iestādēm kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās tirdzniecības politikas jomā bija jāpieņem politiski, ekonomiski un sociāli lēmumi. Tādēļ šajās jomās tām bija plaša rīcības brīvība. Tādēļ, izvērtējot īpašā nodokļa samērīgumu, ir tikai jāanalizē, vai tas ir acimredzami neatbilstīgs, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Šāds tiesu kontroles ierobežojums ir jāievēro arī tādēļ, ka, īstenojot izvirzītos mērķus, Kopena likumdevējam ir jāpanāk līdzsvars starp lauksaimniecības politikas un tirdzniecības politikas mērķiem.

51. Īpašā nodokļa uzlikšana nav acimredzami neatbilstīga, lai sasniegtu iepriekš minētos mērķus. Proti, tas mazina ekonomisko stimulu importēt šampinjonu konservus ārpus paredzētajām kvotām. Ārpus piešķirtajām kvotām imports no ekonomiskā viedokļa ir pievilcīgs tikai tad, ja pieprasījums Kopienā ir tik liels, ka, neraugoties uz nodokļu slogu, importētājs var gūt pietiekami lielu tiro ienākumu.

52. Komisija sarunās Urugvajas kārtas ietvaros, kuru rezultātā galu galā tika nolīgta maksimālā nodokļa likme, pamatojās uz Padomes 1981. gada 30. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1796/81 par pasākumiem saistībā ar kultivēto sēņu konservu importu¹⁷ norādīto summu. To pārreķināja no neto svara uz sauso tīrsvaru, līdz ar to iegūstot EUR 278 par 100 kilogramiem sausā tīrsvara. Sakarā ar vienošanos piecu gadu laikposmā samazināt spēkā esošos nodokļus par 20% galu galā tika iegūta summa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara. Komisija sarunās par īpašā nodokļa apmēru ņēma vērā iespējamo importu no visām PTO dalībvalstīm. Šajā sakarā, pirmkārt, jāņem vērā, ka īpašā nodokļa likme attiecas uz importu no visām PTO dalībvalstīm. Vēl

17 — OVL 193, 1. lpp.

ir jāņem vērā, ka šampinjonu konservu cenas ir pakļautas lielām svārstībām. Tomēr īpašais nodoklis ir konstants un tādējādi cenu svārstību gadījumā to nevar palielināt.

54. Dati par šampinjonu konservu tirdzniecības attīstību arī liecina par to, ka īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara kā viens no kopējās sistēmas attiecībā uz šampinjonu konservu importu elementiem ir sasniedzis zināmas cenu stabilitātes un Kopienas ražošanas lejupslīdes tendences palēnināšanas mērķus, neapdraudot šampinjonu konservu atbilstīgu piedāvājumu Kopienas tirgū. Ir saskatāma sakarība starp cenu svārstībām un importa apjoma attīstību, kas piegādes maršrutu dēļ tomēr ir ar zināmu laika nobīdi. Uzliekot īpašo nodokli šampinjonu konservu importam, kas pārsniedz kvotas, tiek pielāgots piedāvājums un tādējādi netieši tiek panākta zināma cenu stabilitāte Kopienā. Visbeidzot, prasītājam pamata prāvā bija iespējams iegādāties importa licenci. Kopš 2007. gada ir palielinātas kvotas importam no Ķīnas Tautas Republikas.

53. Īpašais nodoklis šādā apmērā ir arī nepieciešams. Ir jānovērš, ka Ķīnas importa radītā spiediena dēļ tiek nomākta Kopienas ražošana. Dati par šampinjonu konservu tirdzniecības attīstību liecina, ka īpašajam nodoklim nav bijusi importa aizliegumam pielīdzināma iedarbība. Šampinjonu konservu imports no Ķīnas Tautas Republikas Kopienā vienmēr ir pārsniedzis paredzētās kvotas. Līdz ar to īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara uzlikšana neattur tirgus dalībniekus no šampinjonu konservu importa ārpus paredzētajām kvotām. Tādēļ nevar uzskatīt, ka īpašais nodoklis to importu sistemātiski padara ekonomiski neizdevīgu.

55. Vēl Komisija norāda, ka izvirzīto mērķu sasniegšanai ir pamatoti arī pasākumi, kas konkrētiem tirgus dalībniekiem rada būtiskas ekonomiska rakstura neērtības. Principā

Kopiena varētu īstenot daudz skarbākus pasākumus, kā, piemēram, paaugstināt īpašo nodokli, samazināt vai likvidēt kvotas vai pat pieņemt importa aizliegumu. Tomēr Lauksaimniecības nolīgums ierobežo Kopienas līdzekļus, lai regulētu pieeju Kopienas tirgum, paredzot nodokļus. Starptautiskie komercietības akti pieļauj paredzēto kvotu pārsniegšanas gadījumā uzlikt īpašu nodokli, kura apmērs ir noteikts Kopienas saistību grafikos PTO. Piemērojamo nodokļu un kvotu atbilstība Kopienas saistību grafikos PTO noteiktajām nodokļa likmēm ir saistīta ar to, ka šampinjonu konservu tirdzniecības attīstība atbilst mērķiem, kurus Kopiena ir izvirzījusi, vienojoties par šīm nodokļa likmēm.

VI — Juridiskais vērtējums

57. Iesniedzējtiesai ir šaubas par īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara samērīgumu, kas atbilstoši KMT tiek uzlikts ražojumiem, uz kuriem attiecas tarifa pozīcija KN 2003 10 30, tātad — šampinjonu konserviem, ja tie Kopienā tiek importēti, pārsniedzot grozītajā Regulā Nr. 1864/2004 atvērtās kvotas. Ņemot vērā, ka iesniedzējtiesa atsauca uz Tiesas judikatūru par izlīdzinošo lauksaimniecības maksājumu samērīgumu, es vispirms aplūkošu šo judikatūru (A). Uzreiz pēc tam es izvērtēšu, vai, ņemot vērā šo judikatūru, īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara var uzskatīt par saderīgu ar samērīguma principu (B).

A — Par Tiesas judikatūru attiecībā uz izlīdzinošiem lauksaimniecības maksājumiem

56. Visbeidzot, Kopienas starptautiskās saistības attiecībā uz nemainīgas nodokļa likmes ieviešanu neļauj attiecīgās KN tarifa pozīcijas ietvaros diferencēt ražojumus pēc kvalitātes klasēm.

58. Tiesa vairākos spriedumos¹⁸ ir izvērtējusi Komisijas un Padomes regulu piemērojamību,

18 — Iepriekš 3. zemsvirtras piezīmē minētie spriedumi lietā 345/82 *Wünsche*, lietā *Faust*, lietā C-25/90 *Wünsche*, lietā C-26/90 *Wünsche*, lietā C-295/94 *Wünsche*, lietā *Hüpeden* un lietā *Pietsch*.

ar kurām tās bija pieņēmušas ierobežota termiņa vai ilgtermiņa pasākumus Kopienas šampinjonu ražotāju aizsardzībai. Šajās regulās bija paredzēts konkrētu trešo valstu šampinjonu konservu importam uzlikt papildu maksājumu, ja tie tika importēti, pārsniedzot paredzētās kvotas.

importa aizliegumu, papildu maksājuma apmērs ir pārsniedzis nepieciešamo līmeni²¹. Tiesa vienā gadījumā, kurā piemērotā papildu maksājuma apmērs sasniedza aptuveni divas trešdaļas no pirmās šķiras šampinjonu iepirkuma cenas Kopienā, jau ir uzskatījusi, ka tam ir ekonomiskam sodam pielīdzināma iedarbība²².

59. Šajos spriedumos Tiesa vispirms ir precizējusi, ka principā bija jāuzliek papildu maksājums, lai novērstu traucējumus Kopienas tirgū¹⁹. Tā ir arī precizējusi, ka šī mērķa sasniegšanai varēja noteikt papildu maksājumu tādā apmērā, kas importu no trešām valstīm padarītu ekonomiski neizdevīgu²⁰.

61. Tādējādi saskaņā ar Tiesas judikatūru, vērtējot izlīdzinātā lauksaimniecības maksājuma apmēra saderību ar samērīguma principu, ir jānošķir divas robežas:

60. Tomēr šajās lietās Tiesa nav atzinusi *papildu maksājuma apmēru* par nepieciešamu izvirzītā mērķa sasniegšanai. Tā ir secinājusi, ka papildu maksājumam tā pārmērīgā apmēra dēļ faktiski ir bijusi ekonomiskam sodam pielīdzināma iedarbība. Ņemot vērā, ka aizsardzības pasākums neizvirzīja mērķi ar ekonomisku sodu palīdzību noteikt

62. *Pirmā robeža* ir sasniegta, ja papildu maksājums ir tik liels, ka tas padara ekonomiski neizdevīgu šampinjonu konservu importu no trešām valstīm, kas pārsniedz paredzētās kvotas. Papildu maksājuma piemērošanu šādā apjomā var uzskatīt par nepieciešamu, lai sasniegtu mērķi novērst

19 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētie spriedumi lietā *Faust*, 19. punkts; lietā *C-25/90 Wünsche*, 20. punkts; lietā *C-26/90 Wünsche*, 20. punkts; lietā *Hüpeden*, 19. punkts, un lietā *Pietsch*, 22. punkts.

20 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Pietsch*, 26. un 27. punkts.

21 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētie spriedumi lietā *Faust*, 23. un 28. punkts; lietā *C-25/90 Wünsche*, 24. un 29. punkts; lietā *C-26/90 Wünsche*, 24. un 29. punkts; lietā *Hüpeden*, 26. punkts, un lietā *Pietsch*, 29. un 34. punkts.

22 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Pietsch*, 34. punkts.

traucējumus Kopienas tirgū. Vērtējot, kad šī robeža ir sasniegta, Tiesa Kopienas iestādēm paredz plašu ricības brīvību²³.

64. Pirms pievērsties īpašā nodokļa vērtējumam un jautājumam, vai iepriekš minēto judikatūru var attiecināt uz īpašo nodokli, es vispirms gribētu norādīt uz diviem svarīgiem aspektiem papildu maksājumu sakarā, kas bija šo spriedumu priekšmeti. Vispirms — papildu maksājumi bija Kopienas pasākumi, ar kuriem Kopiena izvirzīja galvenokārt lauksaimniecības politikas mērķi Kopienas ražotāju aizsardzībai novērst traucējumus Kopienas tirgū, kas bija radušies vai draudēja rasties saistībā ar pārmērīgu šampinjonu konservu importu Kopienā no trešām valstīm. Vēl tie bija pasākumi, kas tika pieņemti pirms PTO dibināšanas un līdz ar to — pirms Lauksaimniecības nolīguma spēkā stāšanās, kā arī pirms Ķīnas Tautas Republikas iestāšanās PTO.

63. *Otrā robeža* katrā ziņā ir sasniegta tad, ja papildu maksājums ir tik liels, ka tas šampinjonu konservu importu padara ne tikai par ekonomiski neizdevīgu, bet faktiski darbojas kā ekonomisks sods. Šāda apmēra papildu maksājumu Tiesa vairs nav uzskatījusi par nepieciešamu. Tā pamatā ir apsvērums, ka, lai novērstu trešo valstu importa radītos traucējumus Kopienas tirgū, ir pietiekami, ja šis imports tiek padarīts ekonomiski neizdevīgs. Katrā ziņā nav obligāti jāaizliedz imports un jāsoda par pārkāpumiem pret šādu importa aizliegumu. Tiesa ir uzskatījusi, ka par sodu ir runa gadījumā, ja papildu maksājums ir piemērots tādā apmērā, ka tam *de facto* ir bijusi ekonomiskam sodam pielīdzināma iedarbība. Proti, papildu maksājuma piemērošana pārmērīgā apmērā faktiski darbojas kā importa aizliegums, ko papildina ekonomiskās sankcijas.

B — *Par īpašā nodokļa samērīgumu*

65. Iesniedzējtiesa uzdod Tiesai jautājumu, vai, ņemot vērā norādes, kas izriet no iepriekš minētās judikatūras par papildu maksājumiem, īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara uzlikšanu

23 — Iepriekš 3. zemsvirtras piezīmē minētais spriedums lietā *Pietsch*, 29. punkts.

šampinjonu konserviem no Ķīnas Tautas Republikas var uzskatīt par samērīgu.

66. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pasākumu, ar kuriem uzņēmumiem tiek noteikti finanšu apgrūtinājumi, samērīgums ir pakļauts nosacījumam, ka šie pasākumi ir piemēroti un nepieciešami, lai sasniegtu attiecīgo normu leģitīmos mērķus; ja ir izvēle starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtināošais un jāraugās, lai radītie apgrūtinājumi nebūtu nesamērīgi ar izvirzīto mērķi²⁴.

politikas mērķiem un Kopienas iestādēm šajās jomās ir plaša rīcības brīvība, rodas jautājums, kāds pārbaudes kritērijs ir jāpiemēro plašās rīcības brīvības gadījumā (2). Tā kā es uzskatu, ka pat Kopienas iestāžu plašās rīcības brīvības esamība neietekmē samērīguma pārbaudes struktūru, bet tikai samazina pārbaudes pamatīgumu līdz acīmredzamības kritērijam, es turpmākā gaitā izvērtēšu, vai mērķi, kurus izvirza īpašais nodoklis, ir acīmredzami nepieņemami (3) un vai, ņemot vērā izvirzītos mērķus, šī nodokļa uzlikšana ir acīmredzami nepiemērota (4), acīmredzami nevajadzīga (5) vai acīmredzami neatbilstīga (6).

1) Attiecīgā pasākuma izvirzītie mērķi

67. Kā pamatoti norāda Itālijas valdība, izvērtējums, vai īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara uzlikšana ir saderīga ar samērīguma principu, sākas ar šī pasākuma izvirzīto mērķu noskaidrošanu (1). Ņemot vērā, ka runa ir par kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās tirdzniecības

68. Komisija pamatoti norāda, ka īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara precēm, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, ir tikai viens no kopējās

24 — 1989. gada 11. jūlija spriedums lietā 265/87 *Schröder (Recueil, 2237. lpp., 21. punkts)*, kā arī iepriekš 3. zemsvirtras piezīmē minētie spriedumi lietā *Faust*, 12. punkts; lietā *C-25/90 Wünsche*, 13. punkts; lietā *C-26/90 Wünsche*, 13. punkts; lietā *Hüpeden*, 14. punkts, un lietā *Pietsch*, 15. punkts.

sistēmas elementiem, ar ko tiek reglamentēts šampinjonu konservu imports no trešām valstīm. Nosakot mērķus, ko izvirza īpašais nodoklis, ir jāņem vērā ciešā sakarība starp to un pārējiem kopējās sistēmas elementiem.

69. Šajā lietā hronoloģiski piemērojamo kopējo sistēmu galvenokārt veido:

— nodokļi, kas KMT ir paredzēti preču importam, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30,

— grozītā Regula Nr. 1864/2004, ar ko atklāj un nosaka tarifa kvotu pārvaldīšanu konservētu sēņu importam no trešām valstīm, un

— Kopienas vispārējā tarifa preferenču sistēma, kā to paredz Regula Nr. 980/2005.

70. Grozītā Regula Nr. 1864/2004 paredz, ka šampinjonu konserviem, kas tiek importēti regulas atvērto kvotu ietvaros, tiek piemērots procentu nodoklis 23% apmērā. Turpretī šampinjonu konserviem, kas tiek importēti ārpus šīs kvotas, tiek piemērota procentu nodokļa likme 18,4% apmērā, kas izskatāmajā lietā atbilstoši Kopienas vispārējai tarifa preferenču sistēmai ir samazināta līdz 14,9%²⁵, kā arī papildus tiek piemērota īpašā nodokļa likme EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tirsvara. Šī kopējā sistēma izvirza ne tikai lauksaimniecības politikas (a), bet arī tirdzniecības politikas mērķus (b).

a) Lauksaimniecības politikas mērķi

71. No lauksaimniecības politikas viedokļa, no vienas puses, tiek izvirzīts mērķis ierobežot traucējumus Kopienas tirgū. Īpašā nodokļa uzlikšanai ir jāaizkavē šampinjonu konservu imports no trešām valstīm. Tam būtu jānovērš cenu svārstības, jāierobežo cenu samazināšanās Kopienas tirgū un jānodrošina Kopienas ražotājiem pietiekami

²⁵ — Skat. šo secinājumu 19.–22. punktu.

ienākumi. Tomēr, ņemot vērā, ka Kopienas tirgū ir jābūt atbilstīgam sēņu konservu piedāvājumam par stabilām cenām, grozītās Regulas Nr. 1864/2004 piešķirto kvotu ietvaros šampinjonu konserviem no trešām valstīm tiek garantēta tirgus pieejamība ar labvēlīgākiem nosacījumiem. Šādam importam netiek uzlikts īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara²⁶.

saistīti ar starptautisko komercietību norādēm un it īpaši ar Kopienas saistību grafiku PTO un Lauksaimniecības nolīgumu.

b) Tirdzniecības politikas mērķi

72. Ar kopējo sistēmu tiek izvirzīti arī tirdzniecības politikas mērķi. Proti, nodokļa likmju apmērs un sistēmas tiesiskā izstrāde ir

73. Pirms Lauksaimniecības nolīguma noslēgšanas starptautisko tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem ietekmēja daudzi tarifa un ārpusstarifa šķēršļi tirdzniecībai. Cita starpā no ietekmes uz pasaules tirdzniecību viedokļa kritiski tika vērtēts mainīgo importa ievadmitas nodokļu rīks, ko Kopiena izmantoja savu ražotāju aizsardzībai. No trešo valstu eksportētāju viedokļa šo rīku raksturo pārskatāmības un paredzamības trūkums²⁷.

74. Lauksaimniecības nolīguma mērķis ir uzlabot PTO dalībvalstu lauksaimniecības tirgu pieejamību. PTO dalībvalstis Lauksaimniecības nolīguma 4. panta 1. punktā par līdzekli šī mērķa sasniegšanai izvēlējās pilnībā tarifcēt šķēršļus tirdzniecībai lauksaimniecības jomā, tāvad pārveidot visus ārpusstarifa šķēršļus tirdzniecībai par muitas nodokļiem.

26 — Skat. grozītās Regulas Nr. 1864/2004 preambulas septīto un desmito apsvērumu.

27 — Geboye Desta, M. *The Law of International Trade in Agricultural Products*, Kluwer Law International, 2002, 9. lpp., kā nozīmīgāko Lauksaimniecības nolīguma sasniegumu izceļ to, ka tagad starptautiskajās attiecībās lauksaimniecības jomā eksistē pietiekama drošības, paredzamības un tiesiskuma pakāpe.

Šo nodokļu maksimālās likmes ir noteiktas dalībvalstu saistību grafikos PTO. Saskaņā ar Lauksaimniecības nolīguma 4. panta 2. punktu PTO dalībvalstis vairs nedrīkst pieņemt ārpustarifa pasākumus. No 1. zemsvītras piezīmes attiecībā uz šo noteikumu izriet, ka pie aizliegtiem pasākumiem pieder arī mainīgie ievedmuitas nodokļi.

netieši ir izvirzījusi, atverot savu lauksaimniecības tirgu. Proti, atvieglojot sava lauksaimniecības tirgus pieejamību, Kopiena it īpaši izvirza arī tirdzniecības politikas mērķi, lai pārējās PTO dalībvalstīs kompensējot nodrošina Kopienas tirgus dalībniekiem atvieglotu pieeju saviem tirgiem. Kā pamatoti norāda Padome, vērtējot īpašo nodokli, ir jāņem vērā šī *do ut des* ideja, kas caurvij sarunas PTO ietvaros.

2) Par piemērojamo pārbaudes kritēriju

75. Tādējādi viens no tirdzniecības politikas mērķiem, kas *tieši* izvirzīts Lauksaimniecības nolīguma 4. pantā, ir izveidot pārskatāmu un paredzamu lauksaimniecības tirgu pieejamību, aizliedzot PTO dalībvalstīm ieviest citus šķēršļus tirdzniecībai kā tikai muitas nodokļus. Vēl viena muitas nodokļu ekskluzīvas piemērošanas priekšrocība no tirdzniecības politikas viedokļa ir tāda, ka tehniski ir vienkāršāk vienoties par muitas nodokļu samazināšanu nekā ārpustarifa tirdzniecības šķēršļu mazināšanu²⁸. Tomēr ir jāņem vērā arī tie tirdzniecības politikas mērķi, kurus Kopiena

76. Komisija uzskata, ka šajā lietā samērīguma pārbaudē tikai jānoskaidro, vai īpašais nodoklis ir acimredzami nepiemērots, lai sasniegtu ar to izvirzīto mērķi. Komisija atsauca uz to, ka Kopienas iestādēm lauksaimniecības un tirdzniecības politikas jomā ir plaša

28 — Skat. McMahon, J. *The WTO Agreement on Agriculture*, Oxford University Press, 2006, 33. lpp., kurš norāda uz to, ka tarifu klasifikācija laikam gan ir svarīgākais visa Lauksaimniecības nolīguma aspekts, jo tarifa pasākumi ir pārskatāmāki un par tiem ir vieglāk vienoties.

rīcības brīvība un tām jāpanāk izlīdzinājums starp atšķirīgām interesēm.

nav svarīgi, vai pieņemtais pasākums ir bijis vienīgais vai labākais, kādu vien varēja pieņemt, bet gan tikai, vai šis pasākums nav bijis acīmredzami nepiemērots³⁰.

77. Vispirms jāsecina, ka Kopienas iestādēm kopējās tirdzniecības politikas un kopējās lauksaimniecības politikas jomā ir plaša rīcības brīvība, jo tām šajās jomās jāpieņem politiski, ekonomiski un sociāli sarežģīti lēmumi un jāveic sarežģītas pārbaudes²⁹.

78. Tomēr tas nenozīmē, ka ir jāizvērtē tikai īpašā nodokļa acīmredzamā nepiemērotība.

79. Tiesa pastāvīgajā, kaut arī ne vienveidīgajā judikatūrā gan ir atzinusi, ka, pārbaudot pasākuma samērīgumu jomā, kurā attiecīgajai Kopienas iestādei ir diskrecionārā vara,

80. Kā jau es citviet esmu norādījis³¹, šī pieeja mani nepārlicina. Arī jomās, kurās Kopienas iestādēm ir plaša rīcības brīvība, piemērojot samērīguma principu, ir jāievēro, ka šo iestāžu plašā rīcības brīvība neizslēdz to veikto pasākumu pārbaudi Tiesā. Apstākļi, ka Kopienas iestādēm konkrētās jomās ir plaša rīcības brīvība, nepamato pasākuma

29 — Tiesas 2007. gada 27. septembra spriedums lietā C-351/04 *Ikea Wholesale* (Krājums, I-7723. lpp., 40. punkts) un 2009. gada 14. maija spriedums lietā C-34/08 *Azienda Agricola Disarò Antonio* u.c. (Krājums, I-4023. lpp., 76. punkts).

30 — Par kopējo lauksaimniecības politiku skat. Tiesas 2010. gada 20. maija spriedumu lietā C-365/08 *Agrana Zucker* (Krājums, I-4341. lpp., 33. punkts), 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-310/04 Spānija/Padome (Krājums, I-7285. lpp., 99. punkts), 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-189/01 *Jippes* u.c. (*Recueil*, I-5689. lpp., 83. punkts). Par citām jomām skat. it īpaši Tiesas 2010. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-58/08 *Vodafone* u.c. (Krājums, I-4999. lpp., 52. punkts), 2009. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-558/07 *S.P.C.M.* u.c. (Krājums, I-5783. lpp., 42. punkts), 2005. gada 12. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-154/04 un C-155/04 *Alliance for Natural Health* u.c. (Krājums, I-6451. lpp., 52. punkts), 2004. gada 14. decembra spriedumu lietā C-434/02 *Arnold André* (Krājums, I-11825. lpp., 46. punkts), 2004. gada 14. decembra spriedumu lietā C-210/03 *Swedish Match* (Krājums, I-11893. lpp., 48. punkts) un 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco* (*Recueil*, I-11453. lpp., 123. punkts).

31 — Skat. manus [2009. gada 3. marta] secinājumus iepriekš 27. zemsvitras piezīmē minētajā lietā *Azienda Agricola Disarò Antonio*, 62. un 63. punkts, un manus [2010. gada 21. janvāra] secinājumus lietā C-365/08 *Agrana Zucker* (2010. gada 20. maija spriedums, Krājums, I-4341. lpp.), 65.–72. punkts. Skat. arī Mosbrucker, A.-L. "Contrôle du système des quotas laitiers", *Europe, Revue mensuelle Nexis-Lexis Jurisclasseur*, 2009. gada jūlijs, 16. lpp., kura atbalsta piedāvāto trispakāpju pieeju un kritizē pārbaudes ierobežošanu ar acīmredzamas nepiemērotības pārbaudi.

samērīguma pārbaudes samazināšanu, attiecinot to tikai uz pārbaudi, vai pasākums ir acimredzami nepiemērots. Proti, šādas pieejas dēļ vairs netiktu "sasaistīts" Kopienas iestādes izvirzītais mērķis un attiecīgās indivīda tiesības un samērīguma princips zaudētu savu indivīdu aizsardzības elementu. Tādējādi samērīguma princips tiktu samazināts līdz rīcības brīvības objektīvas kontroles limenim. Šādu pieeju nevar pamatot arī tādējādi, ka to nosaka Tiesas nepieciešamība ievērot Kopienas iestāžu rīcības brīvību. Proti, to var izdarīt arī trīspakāpju samērīguma pārbaudes ietvaros. Šajā ziņā ir pietiekami, ja, pirmkārt, tiek ievērota Kopienas iestādes rīcības brīvība, izvēloties un izsverot izvirzītos mērķus, un, otrkārt, samērīguma pārbaudes pamatīgums tiek samazināts līdz pārbaudei, vai attiecīgais pasākums ir acimredzami nepiemērots, acimredzami nevajadzīgs vai acimredzami neatbilstīgs.

neaprobežojas tikai ar pasākuma acimredzamas nepiemērotības pārbaudi, bet gan ņem vērā arī tā nepieciešamības un atbilstības elementus³². Šajā sakarā vēl var norādīt uz to, ka Tiesa iepriekš minētajos spriedumos par izliedzinošiem lauksaimniecības maksājumiem³³ pārbaudes kritēriju nav ierobežojusi ar autonomā aizsardzības pasākuma acimredzamas nepiemērotības pārbaudi.

81. Šīs tiesvedības mērķiem varētu pietikt ar norādi, ka Tiesa tik un tā sistemātiski

32 — Skat. it īpaši šo secinājumu 30. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Vodafone* (51. un nākamie punkti), kura 61.–68. punktā Tiesa ir izvērtējusi nepieciešamību raksturojošos elementus un 69. punktā — pasākuma piemērotību, kā arī 30. zemsvītras piezīmē minētos spriedumus lietā *Agrana Zucker*, 42. punkts, un lietā *British American Tobacco (Investments) un Imperial Tobacco*, 126. un nākamie punkti. Skat. arī Koch, O. *Der Grundsatz der Verhältnismäßigkeit in der Rechtsprechung des Gerichtshofs der Europäischen Gemeinschaften*, Berlīne, 2003, 212. lpp., kurš uzsver, ka gandrīz visi spriedumi, kuros Tiesa pārbaudi ir šķietami ierobežojusi ar "nepiemērotības" pārbaudi, ietver iespējamo alternatīvo pasākumu analīzi un daļēji izsmelošu pamatojumu, kādēļ šiem pasākumiem nav dodama priekšroka. Jēdziens "acimredzama nepiemērotība" saskaņā ar to ir jāsaprot vienīgi kā sinonims samazinātam kontroles dziļumam, veicot vairāpkāpju samērīguma pārbaudi. Šajā ziņā skat. arī Kischel, U. "Die Kontrolle der Verhältnismäßigkeit durch den Europäischen Gerichtshof", *Europarecht* 2000, 380., 398. un nākamās lpp., kurš uzsver, ka Tiesa savam formulējumam, ka samērīguma pārbaude attiecīgajās jomās ir jāierobežo ar acimredzamas nepiemērotības pārbaudi, nepiešķir tādu nozīmi, kāda tam šķiet esam pirmajā brīdī. No attiecīgajiem nolēmumiem turpītam skaidri izriet, ka Kopienas likumdevēja rīcības brīvība neierobežo samērīgumu ar tikai acimredzamu nepiemērotību, bet gan attiecina samērīguma pārbaudi kopumā uz acimredzamām kļūdām.

33 — Skat. 58.–64. punktā minēto judikatūru.

82. Katrā ziņā arī tiesiskās drošības apsvērumu dēļ būtu apsveicami, ja Tiesa skaidri precizētu, ka tā arī Kopienas iestāžu plašas rīcības brīvības gadījumā ne tikai pārbauda, vai pasākums ir acīmredzami nepiemērots, bet gan pārbauda vēl arī pasākuma nepieciešamību un atbilstību, tomēr būtiski samazinot pārbaudes pamatīgumu.

84. Tādējādi juridiski nevar pārnest, ka, veidojot kopējo sistēmu, ar ko tiek reglamentēts šampinjonu konservu imports no trešām valstīm, Padome un Komisija ir izvirzījušas ne tikai lauksaimniecības politikas, bet arī tirdzniecības politikas mērķus. Nevar arī pārnest, ka, lai īstenotu iepriekš minētos tirdzniecības politikas mērķus³⁵, Kopiena, noslēdzot Lauksaimniecības nolīgumu, starptautiski ir ierobežojusi savu lauksaimniecības politikas instrumentu kopumu³⁶.

3) Acīmredzami nepieļaujamu mērķu neesamība

4) Acīmredzamas nepiemērotības neesamība

83. Kā jau iepriekš norādīts³⁴, Kopienas iestāžu plašā rīcības brīvība kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās tirdzniecības politikas jomā it īpaši jāņem vērā, izvēloties izvirzītos mērķus. Tādēļ Tiesa tikai ļoti ierobežotā apmērā var pārbaudīt šajās jomās izvirzīto mērķu izvēli un nozīmīgumu. Tas attiecas arī uz jautājumu, kā tiek panākts kompromiss starp pretējiem mērķiem.

85. Īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara precēm, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, nav acīmredzami nepiemērots, lai sasniegtu ar to

35 — Skat. šo secinājumu 75. punktu.

36 — Šajā ziņā ir jānošķir jautājums, vai tas ir pamatots arī, ņemot vērā ar to saistītos attiecīgo tirgus dalībnieku papildu apgrūtinājumus. Šis jautājums ir jāizvērtē pasākumā nepieciešamības un atbilstības kontekstā.

34 — Skat. šo secinājumu 80. punktu.

izvirzītos lauksaimniecības un tirdzniecības politikas mērķus.

5) Acīmredzama vajadzības trūkuma neesamība

86. Pirmkārt, īpašā nodokļa uzlikšana nav acīmredzami nepiemērota *lauksaimniecības politikas mērķim* padarīt ekonomiski mazāk izdevīgu sēņu konservu importu no trešām valstīm ārpus grozītās Regulas Nr. 1864/2004 atvērtajām kvotām un tādējādi ierobežot tirgus traucējumus, ko rada pārmērīgs sēņu konservu imports no trešām valstīm.

87. Otrkārt, šī Kopienas ražotāju aizsardzības pasākuma kā īpaša nodokļa ar konstantu likmi izveidošana atbilst tarifu klasifikācijas pieejai, kam lauksaimniecības tirgu pieejamība jāpadara pārskatāmāka un paredzamāka. Tādējādi to nevar uzskatīt par acīmredzami nepiemērotu ar tarifu klasifikāciju izvirzītajiem *tirdzniecības politikas mērķiem*.

88. Vēl ir jāizvērtē, vai īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tirsvara precēm, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, ir acīmredzami nevajadzīgs. Nepieciešamības kontekstā ir jāizvērtē, vai bez pārbaudāmā pasākuma ir pieejami vēl arī citi izvirzīto mērķu sasniegšanai piemēroti pasākumi, kas ieinteresētām personām ir mazāk ierobežojoši, bet tikpat efektīvi nodrošina izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tomēr Kopienas iestāžu plašās rīcības brīvības dēļ pārbaude, vai ir pieejams alternatīvs, mazāk ierobežojošs pasākums, ir jāierobežo ar acīmredzamības pārbaudi³⁷.

89. Pārbaudāmais pasākums ir īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tirsvara uzlikšana. Nodokļa apmērs atbilst summai, par kuru ir panākta vienošanās Kopienas saistību grafikos PTO. Tādējādi vispirms rodas jautājums, vai, panākot vienošanos par zemāku summu, izvirzītie lauksaimniecības un tirdzniecības politikas mērķi būtu sasniedzami tikpat efektīvi (a). Pēc tam

37 — Skat. šo secinājumu 66. un 80. punktu.

ir jāizvērtē, vai, lai sasniegtu lauksaimniecības un tirdzniecības politikas mērķus, mazāk ierobežojošs līdzeklis varētu būt tāds, ka Kопienas KMT vienpusēji nosaka īpašu nodokli, kas ir zemāks par Kопienas saistību grafikos PTO nolīgto likmi (b). Vēl ir jāizvērtē, vai īpašā nodokļa apmēra pielāgošana dažādām kvalitātes klasēm (šķirām) būtu mazāk ierobežojošs pasākums (c). Visbeidzot, jāaplūko prasītāja pamata prāvā arguments, ka mazāk ierobežojošs pasākums esot lielāku subsīdiju piešķiršana Kопienas ražotājiem (d).

panākusi vienošanos par zemāku nodokļa likmi nekā EUR 222 par 100 kg sausā tīrsvara.

91. Pēc manām domām, uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

a) Vienošanās par zemāku nodokļa likmi nekā Kопienas saistību grafikos PTO noteiktajiem EUR 222 par 100 kg sausā tīrsvara

92. Pirmkārt, jānorāda, ka īpašā nodokļa uzlikšana tādā apmērā, kas šampinjonu konservu importu no trešām valstīm ārpus paredzētās kvotas padara ekonomiski neizdevīgu, ir jāuzskata par nepieciešamu, ņemot vērā *lauksaimniecības politikas mērķi* ierobežot traucējumus Kопienas tirgū, ko rada pārmērīgs imports no trešām valstīm³⁸.

90. Vispirms rodas jautājums, vai Kопiena savus lauksaimniecības un tirdzniecības politikas mērķus būtu varējusi sasniegt tikpat efektīvi, ja tā savos saistību grafikos PTO būtu

93. Otrkārt, jāņem vērā, ka īpašā nodokļa apmēra noteikšana, kad imports no trešām valstīm kļūst ekonomiski neizdevīgs, paredz sarežģītu pārbaudi. Tādēļ Kопienas iestādēm šajā ziņā ir jāpiešķir plaša rīcības brīvība³⁹. Tā tam pavisam noteikti jābūt gadījumā, ja runa nav par īpaša nodokļa likmes noteikšanu, bet

38 — Skat. šo secinājumu 59. punktu.

39 — Skat. šo secinājumu 62. punktu.

gan par vienošanos par maksimālo nodokļa likmi Kopienas saistību grafikos PTO. Proti, Kopiena nedrīkst pārsniegt šādu maksimālo nodokļa likmi, tai ir pastāvīgs raksturs⁴⁰ un saskaņā ar VVTT 1947 1. pantā noteikto vislielākās labvēlības principu tā attiecas uz importu no visām PTO dalībvalstīm. Tādēļ kompetentajām Kopienas iestādēm sarunās par šādu maksimālo nodokļa likmi *ex ante* ir jāņem vērā, vai īpašais nodoklis, kas maksimāli drīkst sasniegt noligtās maksimālās nodokļa likmes apmēru, arī cenu svārstību gadījumā var ierobežot šampinjonu konservu importu Kopienā, kas pārsniedz paredzēto kvotu.

ekonomiski neizdevīgs, bet *de facto* darbojas arī kā importa aizliegums, ko raksturo ekonomisks sods⁴¹.

94. Treškārt, jāatgādina, ka Tiesa arī mainīgu maksājumu uzskata par nevajadzīgu tikai tad, ja tas ir tik liels, ka tā iedarbības dēļ šampinjonu konservu imports Kopienā ne tikai kļūst

95. Pat ja šī ideja ir jāattiecina uz noligtās maksimālās nodokļa likmes apmēru, uz PTO līguma ietvaros nolīgto maksimālo nodokļa likmi nevar automātiski attiecināt kritērijus, ko Tiesa ir piemērojusi mainīgajiem izlīdzinošajiem lauksaimniecības maksājumiem. Nolīgto maksimālo nodokļa likmi it īpaši tās vispārējās un pastāvīgās piemērojamības dēļ nevar uzskatīt par nevajadzīgu tikai tādēļ, ka tajā nav pienācīgi ņemtas vērā cenu atšķirības konkrētā laikposmā starp Kopienas ražojumu cenām un importa cenām no konkrētas PTO dalībvalsts. Gluži pretēji, ņemot vērā lauksaimniecības politikas izvirzītos mērķus, vienošanos par šādu maksimālo nodokli var uzskatīt par acimredzami nevajadzīgu tikai tad, ja, arī ievērojot iespējamo importu no visām PTO dalībvalstīm un iespējamās cenu svārstības, šis maksimālais nodoklis būtiski pārsniegtu to apmēru, kas nepieciešams, lai

40 — Šajā lietā it īpaši nevar atsaukties uz Lauksaimniecības nolīguma 5. pantā paredzētajiem īpašajiem aizsardzības nosacījumiem, jo preces, kuras ietilpst tarifa pozīcijā KN 2003 10 30, nav apzīmētas ar simbolu "SSG".

41 — Skat. šo secinājumu 63. punktu.

Kopienas ražošanas aizsardzības dēļ ierobežotu trešo valstu importu ārpus paredzētās kvotas.

Tā, piemēram, no cenu attīstības shēmas, ko Komisija ir pievienojusi sava procesuālā raksta 3. pielikumā, var redzēt, ka starpība starp šampinjonu konservu, kas importēti no Ķīnas Tautas Republikas, vidējo cenu un Kopienas šampinjonu konservu vidējo pārdošanas cenu 2004. gadā un arī 2005. gadā dažbrīd bija tik ievērojama, ka šampinjonu konservu imports no Ķīnas Tautas Republikas Kopienā bija ekonomiski izdevīgs, pat uzliekot tam īpašo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara.

96. Ņemot vērā minētās norādes, es šajā lietā nesaskatu nekādus apstākļus, kas liecinātu, ka vienošanās par maksimālo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara Kopienas saistību grafikos PTO bija acīmredzami nevajadzīga. Komisija un Padome norāda, ka tām bija jāņem vērā dažbrīd būtiskās šampinjonu konservu cenu svārstības gan Kopienā, gan ārpus tās. Komisija un Padome vēl arī argumentē, ka vienošanās par maksimālo nodokli EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara bija nepieciešama, lai nepieļautu Kopienas ražošanas nomākšanu trešo valstu importa radītā spiediena dēļ. Lietas materiālos es nevaru atrast nevienu norādi, kas liecinātu, ka šis vērtējums Urugvajas kārtas sarunu laikā bija acīmredzami nepamatots.

97. Gluži pretēji, šis Kopienas iestāžu vērtējums *ex post* ir guvis apstiprinājumu. Tas izriet no Komisijas iesniegtajiem tirgus datiem.

98. To apstiprina dati Komisijas procesuālā raksta 4. pielikumā, kas liecina, ka šampinjonu konservi no Ķīnas Tautas Republikas ir tikuši importēti Kopienā ne tikai kvotas ietvaros, kas paredzēta grozītajā Regulā Nr. 1864/2004, bet milzīgā apmērā arī ārpus šīs kvotas. Saskaņā ar šiem datiem īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara vismaz dažos posmos nav bijis pietiekami augsts, lai padarītu ekonomiski neizdevīgu sēņu konservu importu no Ķīnas Tautas Republikas Kopienā ārpus paredzētās

kvotas robežām. Šādos apstākļos vēl jo vairāk nevar uzskatīt, ka īpašā nodokļa apmērs jau bija sasniedzis robežu, no kuras tas varēja darboties kā importa aizliegums, ko raksturo ekonomisks sods.

b) Īpašā nodokļa piemērošana zemākā apmērā par Kopienas saistību grafikos PTO nolīgto maksimālo nodokļa likmi

99. Pat ja vērtējot pasākuma likumību ir jāņem vērā brīdis, kurā pasākums īstenots, šampinjonu konservu tirgus attīstība tomēr liecina, ka, PTO vienojoties par Kopienas maksimālo nodokļa likmi EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, Kopienas iestādes nav pārsniegušas savu plašo rīcības brīvību. Tādējādi vienošanos par nodokļa likmi EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara Kopienas saistību grafikos PTO nevar uzskatīt par acīmredzami nevajadzīgu, ņemot vērā ar to izvirzītos lauksaimniecības politikas mērķus aizsargāt Kopienas ražotājus no šampinjonu konservu pārmērīga importa no trešām valstīm.

100. Komisija un Padome tiesas sēdē ir apstiprinājušas, ka īpašais nodoklis KMT ir noteikts EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara tādēļ, ka tas atbilst nodokļa likmei, kas ir nolīgta Kopienas saistību grafikos PTO. Citi kritēriji neesot ņemti vērā.

101. Tādējādi rodas jautājums, vai konstanta īpašā nodokļa noteikšana EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara ir jāuzskata par acīmredzami nevajadzīgu tādēļ, ka Kopienas iestādes nav ierobežājušas īpašo nodokli tādā apmērā, kas nepieciešams, lai sasniegtu *lauksaimniecības politikas mērķi* ierobežot traucējumus Kopienas tirgū, ko rada pārmērīgs imports no trešām valstīm.

102. Īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara nepieciešamību gan nevar pamatot ar to, ka, piemērojot īpašo nodokli šādā apmērā, Kopiena ir tikai izpildījusi savas saistības PTO. Proti, nodokļa likmes, par kurām ir panākta vienošanās Kopienas saistību grafikos PTO, ir tikai maksimālās nodokļa likmes. Saskaņā ar VVTT 1947 II panta 1. punkta a) apakšpunktu Kopienai gan nevar atkāpties no šīs nodokļa likmes, to paaugstinot, bet tā var to samazināt⁴².

103. Nodokļa nepieciešamību šādā apmērā nevar pamatot arī ar to, ka PTO dalībvalstis Urugvajai kārtā nav iebildušas pret šī apmēra lielumu. Proti, šis apstāklis pats par sevi nevar ietekmēt īpašā nodokļa apmēra saderību ar Kopienas tiesībās nostiprināto samērīguma principu⁴³.

42 — Skat. iepriekš 28. zemsvītras piezīmē minēto Geboye Deste, M., 21. lpp., kurš norāda, ka saskaņā ar komercietībām ir pieļaujama vienaspusēja nodokļa likmes samazināšana.

43 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Hüpeden*, 36. punkts.

104. Kā argumentu, ka īpašais nodoklis ir nepieciešams šādā apmērā, nevar sekmīgi izmantot arī apsvērumu, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2658/87 9. panta 2. punktu Komisija nav tiesīga autonomi grozīt muitas tarifus. Proti, samērīguma princips ir jāievēro arī Kopienas likumdevējam, kuram vajadzības gadījumā jāparedz atbilstošas Kopienas iestāžu pilnvaras.

105. Tomēr pieeja, kas pamatots tikai uz īpašā nodokļa nepieciešamo apmēru saistībā ar lauksaimniecības politikas izvirzītajiem mērķiem, nepietiekami ievērotu, ka ar īpašo nodokli tiek izvirzīti arī *tirdzniecības politikas mērķi*. Tādējādi īpašo nodokli var uzskatīt par nevajadzīgu tikai tad, ja visus tirdzniecības politikas mērķus tikpat efektīvi var sasniegt ar alternatīvu pasākumu⁴⁴. Tomēr vienpusēji samazinot Kopienas saistību grafikos PTO nolīgto maksimālo likmi, Kopiena nevarētu tikpat efektīvi īstenot izvirzītos tirdzniecības politikas mērķus.

44 — Skat. šo secinājumu 59. punktu un tajā minēto judikatūru.

106. Pirmām kārtām, alternatīva metode, atbilstoši kurai īpašo nodokli mainīgā apmērā pielāgotu cenu atšķirībām starp Kopienā un Ķīnas Tautas Republikā ražotiem šampinjonu konserviem, būtu nesaderīga ar Lauksaimniecības nolīguma 4. panta 2. punktu. Tā apdraudētu tirdzniecības politikas mērķi pārskatāmāk un paredzamāk veidot tirgus pieejamības nosacījumus⁴⁵.

Lauksaimniecības nolīguma 4. panta 2. punktu⁴⁶, var palikt nenoskaidrots, jo ar šādu pieeju nevarētu tikpat efektīvi sasniegt Kopienas izvirzītos tirdzniecības politikas mērķus.

107. Tomēr ir iedomājama metode, atbilstoši kurai īpašajam nodoklim gan principā ir konstants apmērs, bet tas periodiski tiek grozīts, ņemot vērā cenu atšķirības starp Kopienā un trešās valstīs ražotiem šampinjonu konserviem. Tas, vai šāda pieeja būtu saderīga ar

108. Pirmkārt, šāda pieeja būtu diezgan darbietilpīga, jo paredzētu, ka Kopienas iestādēm jāsalīdzina cenas Kopienā ar importa cenām no visām PTO dalībvalstīm, no kurām, iespējams, Kopienā varētu tikt importēti sēņu konservi. Turklāt saskaņā ar VVTT 1947 1. pantā noteikto vislielākās labvēlības principu nebūtu pieļaujams īpašo nodokli dažādām PTO dalībvalstīm noteikt atšķirīgā apmērā⁴⁷. Šī iemesla dēļ nav istenojama pieeja, atbilstoši kurai īpašā nodokļa likmes apmērs mērķtiecīgi ievērotu cenu atšķirības konkrētās PTO dalībvalstīs.

45 — Skat. PTO Apelāciju institūcijas [*Appellate Body*] 2002. gada 23. septembra ziņojuma 232.–234. punktu, *Chile — Price Band System*, WT/DS207/AB/R.

46 — Iepriekš minētā ziņojuma 232. punktā tiek uzsvērts, ka tikai tas apstāklis, ka nodokļi periodiski tiek pielāgoti, uzreiz nenozīmē, ka tie ir kvalificējami kā mainīgais importa nodoklis Lauksaimniecības nolīguma 4. panta 2. punkta 1. zemsvītras piezīmes izpratnē. Gluži pretēji, šī ziņojuma 233. punktā tiek ņemts vērā, ka nodokļa likme automātiski mainās atbilstoši shēmai vai formulai.

47 — Skat. iepriekš 28. zemsvītras piezīmē minēto *Geboye Deste, M.*, 23. lpp., kurš norāda, ka vislielākās labvēlības princips vispārīna vienai dalībvalstij piešķirtās priekšrocības.

109. Otrkārt, Kopienas saistību grafikos PTO noligtā maksimālā nodokļa vienaspusējas pazemināšanas dēļ Kopiena citu PTO dalībvalstu tirgus dalībniekiem piešķirtu pieeju Kopienas lauksaimniecības tirgum bez garantijas, ka Kopienas tirgus dalībniekiem kompensācijas veidā tiek piešķirta pieeja citu PTO dalībvalstu tirgiem. Kā pamatoti norāda Padome un Komisija, Kopienai būtu sarežģīti vēlāk panākt atbilstošu kompensāciju par vienaspusēji samazināto noligto maksimālo nodokli, kas noticis ārpus sarunām. Tādējādi vienaspusēja nodokļa samazināšana apdraudētu tirdzniecības politikas mērķi ar *do ut des* palīdzību sarunu ceļā panākt Kopienas tirgus dalībniekiem priekšrocības attiecībā uz pieeju citu PTO dalībvalstu tirgiem.

nodoklis tādā apmērā, kas būtiski pārsniedz to, kas nepieciešams, lai importu padarītu ekonomiski neizdevīgu.

110. Pret šīm bažām gan var iebilst, ka šajā lietā netiek prasīts citu PTO dalībvalstu tirgus dalībniekiem paredzēt pieeju Kopienas lauksaimniecības tirgum, samazinot īpašā nodokļa apmēru. Gluži pretēji, samērīguma princips tikai prasa, lai netiktu uzlikts īpašs

111. Tomēr šis teorētiski abstraktais iebildums nepārliecina praktiski. Kā jau iepriekš minēts, šampinjonu konservu tirgu raksturo ievērojamas cenu svārstības⁴⁸. Līdz ar to īpašajam nodoklim EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara ir atšķirīga iedarbība atkarībā no tā, cik lielas ir cenu atšķirības. Tā, piemēram, atsevišķos gadījumos nodoklis var sasniegt nepieciešamo apmēru, lai importu Kopienā padarītu ekonomiski neizdevīgu, vai pat var pārsniegt šo apmēru, tomēr tas var arī nerasniegt šo robežu un tādējādi padarīt tirgus pieejamību ekonomiski izdevīgu. Tādēļ ievērojamo cenu svārstību dēļ nevar noliegt, ka īpašā nodokļa noteikšana, kas noteiktā laikposmā vienaspusēji ir zemāks par noligto maksimālo nodokļa likmi EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara, citu PTO dalībvalstu tirgus dalībniekiem padara pieeju tirgum izdevīgu, nesāņemot pretī garantiju, ka Kopienas tirgus dalībnieki kompensācijas veidā iegūs atbilstošu pieeju citu PTO dalībvalstu tirgiem.

48 — Skat. šo secinājumu 97. un 98. punktu.

112. Tādējādi jāsecina, ka īpašā nodokļa vienpusēja piemērošana zemākā apmērā nekā Kopienas saistību grafikos PTO noligtā maksimālā nodokļa likme nav mazāk ierobežojošs pasākums. Šāda piemērošana neļautu tikpat efektīvi sasniegt Kopienas tirdzniecības politikas mērķus.

115. Vispirms jānorāda, ka īpašā nodokļa likme nav nesamērīga tikai tādēļ vien, ka tā viena un tā paša produkta atšķirīgām kvalitātes klasēm (šķirām) paredz konstantu likmi. Jautājums, vai ir nepieciešama konstanta likme, ir atkarīgs no daudziem aspektiem, cita starpā, vai tā ļauj efektīvi sasniegt izvirzītos mērķus⁴⁹.

c) Īpašā nodokļa apmēra pielāgošana pēc kvalitātes klasēm (šķirām)

116. Šajā lietā konstantas likmes piemērošana nav acīmredzami nevajadzīga.

113. Visbeidzot, iesniedzējtiesa vēl arī norāda, ka atbilstoši īpašajai nodokļa likmei šampinjoni netiek diferencēti pēc atšķirīgām kvalitātes klasēm (šķirām). Tādējādi rodas jautājums, vai īpašais nodoklis EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara ir jāuzskata par acīmredzami nevajadzīgu tādēļ, ka tas nediferencē šampinjonu konservus pēc atsevišķām kvalitātes klasēm (šķirām).

117. Pirmkārt, Padome norāda, ka starp atsevišķām sēņu konservu kvalitātes klasēm (šķirām) pastāv aizstāšanas efekts. Ja Kopiena uzliktu atšķirīgu nodokli atbilstoši katrai šampinjonu konservu kvalitātes klasei (šķirai), importētājam būtu stimuls importējot norādīt zemāku kvalitātes klasi (šķiru) par faktisko, lai importam tiktu piemērota zemāka nodokļa likme. Lai to nepieļautu, būtu jāpastiprina kontrole, kas vairāk noslogotu muitas dienestus.

114. Pēc manām domām, arī uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

⁴⁹ — Skat. 1988. gada 11. februāra spriedumu lietā 77/86 *The National Dried Fruit Trade Association (Recueil, 757. lpp., 29. punkts)*.

118. Otrkārt, Kopienas īstenota vienpusēja diferenciacija starp dažādām šampinjonu konservu kvalitātes klasēm (šķirām) neļautu vienādā mērā īstenot tās tirdzniecības politikas mērķus. Kā jau iepriekš norādīts⁵⁰, ievērojamo sēņu konservu cenu svārstību dēļ nevar noliegt, ka zemāka nodokļa piemērošana zemākas kvalitātes klases šampinjonu konserviem īpašo nodokli ne tikai samazina līdz tādām apmēram, no kura šampinjonu konservu imports kļūst ekonomiski neizdevīgs, bet pat pārsniedz to. Šādā gadījumā tas šampinjonu konservu importu Kopienā padarītu ekonomiski izdevīgu un tādējādi uzlabotu Kopienas tirgus pieejamību. Tomēr Kopienai būtu ļoti sarežģīti sarunu ceļā panākt atbilstošu kompensāciju no citām PTO dalībvalstīm par šādu vienpusēji un ārpus sarunām piešķirtu tirgus pieejamības uzlabojumu.

d) Lielāka Kopienas ražotāju subsidēšana

120. Visbeidzot, ir jānorāda arī prasītāja pamata prāvā arguments, atbilstoši kuram Kopienas ražotāju lielāka subsidēšana varētu būt mazāk ierobežojošs pasākums. Neatkarīgi no jautājuma par šāda pasākuma saderību ar Lauksaimniecības nolīgumu ir jānorāda, ka alternatīvu pasākumu, kura dēļ Kopienai rodas būtiski finansiāli izdevumi, nevar automātiski uzskatīt par mazāk ierobežojošu pasākumu.

e) Secinājums

119. Tādējādi diferenciaciju pēc kvalitātes klasēm (šķirām) nevar uzskatīt par acīmredzami mazāk ierobežojošu pasākumu, lai sasniegtu Kopienas izvirzītos tirdzniecības politikas mērķus.

121. Tādējādi līdz ar to jāsecina, ka šajā lietā lauksaimniecības un tirdzniecības mērķu īstenošanai bez īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara piemērošanas nepastāv acīmredzami mazāk ierobežojošs pasākums.

50 — Skat. šo secinājumu 109.–112. punktu.

6) Acīmredzamas neatbilstības neesamība

nešķiet acīmredzami neatbilstīgi šādā gadījumā prioritāti piešķirt Kopienas tirdzniecības politikas mērķiem.

122. Visbeidzot, īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara uzlikšanu nevar uzskatīt arī par acīmredzami neatbilstīgu. Šī nodokļa piemērošana importētājam gan var radīt būtiskus izdevumus, tomēr tādā lietā kā šī nevar uzskatīt par acīmredzami neatbilstīgu to, ka prioritāte tiek piešķirta Kopienas tirdzniecības politikas mērķiem. Proti, no vienas puses, jāņem vērā nozīmīgās komerciālās priekšrocības, kas iegūtas, tarifējot tirdzniecības šķēršļus. No otras puses, nevar neņemt vērā, ka apdomīgs importētājs tik un tā preces Kopienā importēs tikai tad, ja viņam tas būs ekonomiski izdevīgi. Šī iemesla dēļ problēmas galvenokārt var rasties tikai tiem importētājiem, kuri apzināti snieguši nepatiesas ziņas par importētājam precēm vai ir kļūdījušies. Neatkarīgi no tā, vai runa ir par apzinātu rīcību vai kļūdu, man

123. Pārbaudes rezultātā netika iegūtas nekādas norādes, ka īpašā nodokļa EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tīrsvara uzlikšana šampinjonu konserviem, kas Kopienā ievesti ārpus Regulā Nr. 1864/2004 atvērtās kvotas, pārkāpj samērīguma principu.

124. Papildus jānorāda, ka procentu nodokļa apmērs nav vis, kā iesniedzējtiesa ir uzskatījusi, 18,4 %, bet gan 14,9 %⁵¹.

51 — Šajā ziņā skat. šo secinājumu 19.–22. un 70. punktā raksturotos noteikumus.

VII — Secinājumi

125. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas jautājumu atbildēt šādi:

Pārbaudot atbilstoši Komisijas 2005. gada 27. oktobra Regulai (EK) Nr. 1719/2005, ar ko groza I pielikumu Regulā Nr. 2658/87, piemērojamās īpašās nodokļa likmes EUR 222 apmērā par 100 kilogramiem sausā tirsvara, kas tiek piemērota *Agaricus* ģints konservēto sēņu (tarifa pozīcija KN 2003 10 30) importam ārpus kvotas, kas atvērta ar Komisijas 2004. gada 26. oktobra Regulu (EK) Nr. 1864/2004, ar ko atklāj un nosaka tarifa kvotu pārvaldīšanu konservētu sēņu importam no trešām valstīm, ko groza Komisijas 2005. gada 7. decembra Regula (EK) Nr. 1995/2005, ar ko groza Regulu Nr. 1864/2004, atbilstību samērīguma principam, netika konstatēts nekas tāds, kas varētu ietekmēt tās spēkā esamību.